

Justis- og Beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.:

Vår ref. (saksnr.):
22/2670 - 4

Saksbeh.:
Nitika Dhall, 959 86 504

Dato:
16.09.2022

Høringssvar - utredning om gjennomføring av EUs varslingsdirektiv i norsk rett

Vi viser til høringsbrev av 17.6.2022 vedrørende gjennomføring av direktiv (EU) 2019/1937 (varslingsdirektivet) i norsk rett med høringsfrist 16.9.2022.

Om saken

EU vedtok den 23. oktober 2019 et nytt direktiv om vern av personer som varsler om brudd på EU-lovgivningen. Formålet med direktivet er å styrke EU-lovgivningen ved å fastsette minimumskrav til beskyttelse for varslere. Direktivet omhandler varsler om brudd på EU-regler på oppgitte områder, herunder anskaffelsesrett, finansielle tjenester, transportsikkerhet, miljøvern, forbrukerbeskyttelse og personvern. Varsler om brudd på regler om HMS og arbeidstakerrettigheter omfattes ikke av direktivet.

Direktivet innebærer blant annet:

- Utvidelse av hvem som kan varsle
- Krav om etablering av interne varslingsordninger omfatter med enkelte unntak, offentlige og private virksomheter med 50 eller flere ansatte
- Krav om etablering av varslingsordninger på myndighetsnivå
- Krav til saksbehandling i form av metodikk og fastsatte frister

Advokatfirmaet Lund og co fikk i oppdrag blant annet å utrede hvilke forpliktelser som følger av det nye direktivet og dets forhold til norske regler. Advokatfirmaet avga sin utredning til 28.2.2022 til Justis- og beredskapsdepartementet. I hovedtrekk foreslår utredningen:

- Innføring av varslingsdirektivet i egen ny lov om EØS-varslings, supplert med forskrifter på enkelte punkter
- En minimumsgjennomføring av direktivet
- Etablering av én varslingskanal på myndighetsnivå som tar imot og følger opp varslere. Data-tilsynet og Arbeidstilsynet utpekes som mulige myndigheter da tilsynene allerede besitter kompetanse om varslings.

I høringsbrevet bes høringsinstansene særlig vurdere:

- Om det bør etableres én varslingskanal på myndighetsnivå, i så fall hvilket organ som bør utpekes, eller om de enkelte sektormyndighetene bør ha egne kanaler
- Hvilken rolle varslingskanalen skal ha på myndighetsnivå knyttet til vurderinger og oppfølging av innkomne varsler, samt ansvarsfordeling mellom hovedvarslingskanalen og de aktuelle sektormyndighetene
- Økonomiske og administrative konsekvenser av forslagene

Generelt

Oslo kommune har en todelt varslingsordning, med én sentral varslingsordning som er organisert på byrådsavdelingsnivå. I tillegg har hver av kommunens drøyt 40 virksomheter en lokal varslingsordning. Kommunen ønsker en lav terskel for å varsle, slik at kommunens varslingsordning ikke bare omfatter de som blir definert som varslere i henhold til arbeidsmiljøloven, men også leverandører, innbyggere og pårørende mm. Vår uttalelse baserer seg på erfaringer fra kommunens todelte varslingsordning.

Én sentral varslingskanal eller flere på sektormyndighetsnivå?

Det kan være vanskelig for varsler å identifisere rett varslingsmyndighet (sektor) å varsle til. Et mottatt varsel kan også være diffust eller inneholde påstander som omfatter flere sektorer. Kommunen mener at det i arbeidet med å implementere direktivet vil være en fordel å etablere én hovedvarslingskanal som får ansvar for «tolke», sortere og evt. oversende varselet til rett instans for behandling. Dette vil også bidra til en bedre ivaretagelse av personvern ved at ev. feilsendte varsler ikke blir oversendt fra en sektormyndighet til en annen og dermed hindre at unødvendige ledd får innsyn i varslene i saksbehandlingsprosessen. Videre vil det bidra til kortere saksbehandlingstid ved at varselet oversendes rett instans første gang.

På bakgrunn av ovennevnte støtter kommunen forslaget om å etablere én sentral varslingskanal. Kommunen har ikke en bestemt formening om hvilket organ som bør utpekes, men er enig i at det bør legges til et organ som besitter varslingskompetanse.

Rollen til sentral varslingskanal og ansvarsfordeling mot sektormyndighetene

Departementet ber om tilbakemelding om rolle- og ansvarsfordeling mellom den sentral varslingskanalen og sektormyndighetene.

Kommunen mener at det kan være hensiktsmessig at den sentrale varslingskanalens rolle innebærer:

- Mottak av alle varsler etter det nye direktivet
- Sortering, vurdering og oversendelse av varslet til rett myndighet for behandling. Dersom varselet inneholder påstander som omfatter flere forhold, avklare hvilken myndighet skal ta ansvar for behandling av varslet
- Gi varsler bekreftelse på mottatt varsel og ev. informasjon om hvor varselet skal behandles, samt kontaktinformasjon
- Etablering av systemer og rutiner for behandling av varslingssaker på myndighetsnivå
- Rapportering og statistikk

Videre foreslår vi at det operative ansvaret for å behandle varslet tillegges sektormyndighet:

- Utredning, oppfølging av varselet og ev. implementering av tiltak
- Gi tilbakemelding til varsler etter endt behandling av varselet
- Eventuelt rapportere til sentral myndighet om håndtering av varslet

Økonomiske og administrative konsekvenser

Økonomiske og administrative kostnader vil i stor grad bero på omfang av varsler og organisering av arbeidet, det er vanskelig for å kommunen å ha en formening om hva det vil bety i praksis. Det er imidlertid viktig å sikre tilstrekkelig ressurser og kompetanse om varsling hos de myndighetene som får ansvar for behandling av varsler. Det bør sikres systemstøtte som tilrettelegger for alternative måter å varsle på.

Øvrige innspill

Kommunen vurderer at det kan være behov for en klargjøring av forholdet mellom allerede etablerte varslingsordninger og håndtering av varsler iht. EØS-varslingsloven. I tillegg er det viktig at det er klare grenseoppganger mellom arbeidsmiljøloven og EØS-varslingsloven.

Med vennlig hilsen

Tale Teisberg
kommunaldirektør

Ellen Cecilie Braathen
interntrevisjonssjef